

MAKİNALARIN GÜVENLİ KULLANIMI

İşyerinde makinaları kullanırken uğranılan kazalara karşı en iyi korunma yöntemi tehlikelere karşı daima uyanık olmaktır. Çalıştığınız makina ve malzemeyi tanıyın ve onlara ait güvenlik önlemlerini öğrenip uygulayın. Ellerinizi bir makinanın içine sokmadan önce daima elektriği kesin ve hareketli kısımları durdurun. Bir makina başkalarıyla birlikte çalıştığınız zaman özellikle daha dikkatli olun. Her çeşit kazanın oluşumunu önlemek için çalıştığınız alanı temiz ve düzenli tutun. Çalışmaya başlamadan önce yüzük bilezik, saat ve künyelerinizi v.b. çıkartın.

MAKİNALARIN GÜVENLİ KULLANIMI NEDİR ?

Güçlü makinaların zararlarından, HAYATINIZI veya EL, KOL, BACAK GİBİ UZVUNUZU KORUMAKTIR.

Bu makinalardan bazıları şunlardır:

- Konveyörler,
- Testere ve kesiciler,
- Presler,
- Silindirler, merdaneler,
- tornalar, palanyalar,
- Karıştırıcılar, değirmenler,
- Asansörler,
- Robotlar, döküm teçhizatı.

MAKİNALARIN GÜVENLİ KULLANIM :

Makinaların hareketli bölümlerinden **VÜCUDUN HERHANGİ BİR KISIMINI UZAK TUTMAYI KAPSAR** ve ısı, kimyasal maddeler, fırlayan-uçan parçacıklar, makinaların sıkıştırabile - çek veya batacak noktaları gibi çeşitli (makinalarla ilgili) risklerden **KENDİNİ VEYA ARKADAŞLARINI KORUMAKTIR.**

GÜVENLİ MAKİNA KULLANIMINI NİÇİN BİLMELİYİM ?

Bugünün güçlü makinaları ciddi yaralanmalara veya kişinin ölümüne neden olabilir. Böyle bir şeyin size olmasına izin vermeyin. Makina tehlikelerinden kendi kendinizi nasıl koruyacağınızı bilin. Aksi takdirde geçireceğiniz kaza trajik bir şekilde sonlanabilir. Bir anlık güvensiz hareket telafisi mümkün olmayan acılara sebep verebilir.

HER ZAMAN TEHLİKELERE KARŞI UYANIK OLUN.

MAKİNA TEHLİKELERİNİN ÇEŞİTLERİ

BÜTÜN HAREKETLİ MAKİNA KISIMLARI TEHLİKELİDİR.

Dönme hareketi :

Yavaşça dönen çok düzgün bir shaft bile saçları, parmakları , elbiseleri kapabilir. Hatta üzerinde bulunan vida, somun, civata ve anahtarlar tehlikeyi artırır. Örnekler; Kaplinler, volan, mil, kamalar vb.

Kesme hareketi :

Bıçak, makas ve diğer keskin kenarlı cisimler parmak veya diğer uzuvları kesebilir. Örnekler; Daire testere, şerit testere, planya, taşlama, matkap tezgahları vb.

Dönen kapma noktaları :

Birbirine doğru veya sabit bir sisteme doğru hareket eden (dönen) makina parçaları yakalayabilir, kesebilir ve parçalayabilir. Örnekler; Kayışlar, bantlar, kasnaklar, zincirler, dişli çarklar vb.

Delme, kesme, bükme hareketi :

Bıçak ve pistonla güç verilerek bu hareketler elde edilir. Vücudun herhangi bir parçası hareket alanı içinde kalırsa ezilebilir. Örnekler; Presler, asansörler, yükleme presleri vb.

Titreşim :

Özellikle soğuk ortamlardaki makina titreşimleri rahatsızlığa ağırlı veya yaralanmaya neden olabilir. Örnekler; Havalı çekiçler, havalı kırıcılar vb.

MAKİNALARI ÇALIŞTIRIRKEN KAZALARI ÖNLEYEBİLİRSİNİZ.

İLKENİZ : GÜVENLİ ÇALIŞMA YÖNTEMİNİ İZLEMELİDİR.

Elektrik gücü ve çarpması :

- Yetkisiz elektrik enerjisini açma – kapamak ,
- Hatalı kablolar, teller, izolasyonu tahrip olmuş kablolar kullanmak.
- Parlayıcı - patlayıcı toz veya sıvıların bulunduğu ortamda kıvılcım çıkartabilecek makinaları kullanmak.
- Makinaların civarında dikkatsizce yanıcı sıvıları taşımak ölümlü yada ağır yaralanmayla sonuçlanabilir.
- Enerji kesmeden hatta işlem yapmak, sigortadeğiştirmek vb.

Diğer tehlikeler :

- * Kullanırken testerelerin geriye tepmesi,
- * Parçacıkların fırlaması,
- * Sıcak metal fırlaması,
- * Gazlar , buharlar,
- * Kırılmış bıçaklar,
- * Keskin ağızlar,
- * Pürüzlü yüzeyler,
- * Isı,
- * Odun ve metal talaşı,

MAKİNA KAZALARI NİÇİN OLUR

GÜVENSİZ ÇALIŞMA YÖNTEMİ

- * Yetkisiz olarak makina çalıştırmak.
- * Nasıl çalıştığını bilmeden makina çalıştırmak.
- * Talimatlara uymamak.
- * Şansını denemek.
- * Kısa yoldan işini halletmek.
- * Eşek şakası yaparak bir başkasını tehlikeye sokmak.

KAZARA ÇALIŞTIRMA

Hareketli parçaların yakınında biri varken, makinanın beklenmeyen bir zamanda ve şekilde çalışmaya başlaması, iş kazasına neden olabilir.

BAKIM SIRASINDA UYGUN OLMAYAN KORUNMA

Makina üzerinde bakım veya temizlik yaparken uygun kapatma (kilitleme) kurallarına uymama, makinanın hareketli bölümleri içinde olan vücut veya vücudun bir bölümünün tehlike içine koyulabilir.

TEÇHİZAT KUSURLARI

Kusurlu veya yıpranmış makinaların parçaları kırılıp ayrılarak veya çarparak yakındaki birinin kazalanmasına veya elektrik çarpmasına neden olabilir.

MAKİNALARI ÇALIŞTIRIRKEN KAZALARI ÖNLEYEBİLİRSİNİZ.

Kendinizi aşağıdakilere göre kontrol ediniz.

TUTUM : İşgüvenliğini birincil önceliğiniz olarak düşünün. İşinizi şansa bırakmayın. Kestirme yolları denemeyin. İş daha çabuk bitirebilmek için herhangi bir güvenlik sistemini ihmal etmeyin. Unutmayın verimli yapılan bir iş güvenli yapılan iştir.

DUYGULAR: Öfke, endişe, üzüntü, hayal kırıklığı gibi duygulardan işyerinden kaçının. Çünkü bu duygular tehlikeyi ihmal etmenize neden olur. .

UYANIKLIK : Yorgunluk, stres ve ilaç kullanımı düşünme ve güvenli hareket etme sisteminizi etkiler. Alkolün de görüşü, koordinasyonu ve algılamayı bozduğunu unutmayın. Akşamdan kalmış gibi bir durumda çalışmak da aynı derecede tehlikelidir.

İŞ ALIŞKANLIKLARI : İyi iş alışkanlıkları edinilmeli ve geliştirilmelidir. İşinizin tehlikelerini öğrenmeli ve gereken önlemler alınmalıdır. Ani tehlikelere karşı hazır olunmalıdır. Etrafa başkalarının güvenliği içinde bakmayı asla unutmamalıyız.

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARINIZI (KKD) GİYİNİZ

BİR ŞAPKA veya SAÇ FİLESİ :Uzun saçları kapatır. Saçlar makinalar tarafından kolayca kapılabilir.

KULAK KORUYUCULAR:Bazı işlerde gürültüden korunmak için gereklidir. Birçok türü vardır. En iyisi uygun ve rahat olanıdır.

ELDİVENLER:Kimyasallara, cama, sıcak malzemeye, elektrığe karşı koruyucu olmasına rağmen dönen makinalar civarında **ELDİVEN GİYMEYİNİZ !** Hareketli parçalar eldiveni kolaylıkla yakalar ve eli makinanın daha içine çeker.

ÇELİK BURUNLU GÜVENLİK AYAKKABILARI:Düşerek veya yuvarlanarak ayağa çarpan cisimlerden ayak ve parmakları korur.Bazı özel türleri sıcak ve soğuktan, erimiş metal döküntülerden, kimyasallardan ve elektrik şoklarından korur.

KORUYUCU GÖZLÜKLER:Kıvılcım ve sıçrayan parçalar karşı gözleri korur. Gözlükler tıbbi gereklerde kullanılan gözlüklerin üzerine oturulmalıdır.

İŞ ELBİSELERİ:Kısa kollu gömlekler ve dublesiz pantolonlar giyiniz.Eğer uzun kollu gömleklerin kol ağızları yıpranırsa, onlar düğmelenmeli veya yukarı toplanmalı. Gömlekler iyice pantolon içine sokulmalıdır.İş elbisemiz yaptığımız işin özelliğine ve mevsim şartlarına uygun olmalıdır.

TAKMAYIN !

Mücevher, yüzük, bilezik, saat, küpe, kolye vb. şeyler takmayın. Atkı, boyun bağı, kravat takmayın. Kısa elbiseler, şortlar, göbek üzerinden bağlanan gömlekler giymeyin.

KKD BAKIM ve ONARIM

* KKD'ı üretici firmanın belirttiği şekilde temizleyin,depolayın.

* İş elbiselerinizi sık sık yıkatın.Gerekli onarımları yapın. Gerekirse yenisini alın.

* Yağ,gres,kimyasal malzeme veya solventle kirlenen elbise - leri mutlaka temizleyin.

MAKİNANIZI GÜVENLİ ÇALIŞTIRIN

MAKİNANI ÖĞREN : Ne yapabilir, ne yapamaz öğren. Onun potansiyel tehlikelerini ve seni nasıl etkileyeceğini anla. Sen onu kullanmaya başlamadan önce bir makina nasıl (güvenli) çalıştırılır öğren.

TEHLİKEDEN UZAK DUR : Ellerini makinanın hareketli kısımlarından uzak tut. Gerekirse işi yönlendirmek için bir itme çubuğu veya itme bloğu kullan. Çalıştırmak / kullanmak için eğitilmediğin sürece asla bir makinaı kullanmayı deneme.

ÇALIŞTIRMA TALİMATINA UY : Makinaı üreten firmanın veya şirketinizin özel çalıştırma ve güvenlik kurallarına uy, onu izle. Teçhizatları dikkatlice ve sadece kendi yapılış amacına uygun kullan. Makinanın kendi aksesuarlarını sadece makinanın kendisinde kullan.Çalışan bir makinaı kendi başına bırakıp gitme.

AYARLAMALARI GÜVENLİ YAP : Bir makina da herhangi bir ayarlama yapmadan önce o makinaı kapat ve bütün hareketli kısımların durduğundan emin ol. Gerekirse makinaı mekanik olarak durdurma komutuna getir. Gereksinim duyarsan tanıtma talimatına bak ya da amirine danış.

GÜVENLİK KORUYUCULARINI ÖNEMSE : Koruyucuların makinanızdaki işlevini iyi öğren. Çalışmaya başlamadan önce doğru konumda olduklarından emin ol. Onları asla yerlerinden çıkarma.

GÜVENLİK KONTROLLARINI DÜZENLİ YAP : Makina çalışırken daima uyanık ol. Olabilecek her türlü aksaklığa hazırlıklı ol ve herhangi bir bozukluk olursa amirine bildir. Onarım ve bakım işini (konuda eğitilmiş) ustasına bırak.İşyerindeki her türlü güvensiz koşulları amirine bildir.

İŞE HAZIRLAMA : İş güvenli yapabilmek için; işlenecek parçayı makinaıya güvenli bir şekilde bağla. Dönen makinalar çalışmaya başlamadan önce ayarlama ve sıkıştırma aparatlarını üzerinden çıkart.

ÇALIŞMA BÖLGENİ TEMİZ TUT : İş sahanı kaygan ve kesici malzemenin tehlikelerine karşı temiz ve güvenli tut. Aletler kendi yerinde,koridorlar temiz,döküntüler silinmiş vb. olmalıdır.Makinalardaki talaş ve atıkları uzaklaştırmak için bu işe uygun yapılmış aletleri kullan.

İŞ GÜVENLİĞİ SİZİN GÜVENLİ DÜŞÜNMENİZLE BAŞLAR

**Yardımcı Tesisler ve Teknik
Emniyet Müdürlüğü
İ.S.G. Bülten No : 6**